

Opgave 5 Een teken van conjunctuur

Macro-economen gebruiken onder andere de publicaties van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) om de conjuncturele ontwikkeling te kunnen analyseren en de regering te kunnen adviseren. In 2018 is in kwartaal 3 de economische groei lager dan de trendmatige groei. In 2018 analyseren economen de conjunctuur aan de hand van tabellen 1 en 2.

Tabel 1 Enkele macro-economische variabelen van Nederland in het derde kwartaal van 2018

Variabele	Mutatie in procenten ten opzichte van het tweede kwartaal
Volume bruto binnenlands product (= reëel bbp)	+0,20 (gewogen gemiddelde)
Exportvolume	+0,50
Consumptievolume huishoudens	+0,20
Volume bruto overheidsbestedingen	+0,10
Volume bruto bedrijfsinvesteringen	-0,10
Importvolume	-0,40
Inflatie	+0,30

Tabel 2 Enkele conjunctuurindicatoren van Nederland in het derde kwartaal van 2018

Variabele	Ontwikkeling ten opzichte van het tweede kwartaal in 2018
Orderportefeuille industrie	--
Aantal faillissementen	-
Omzet uitzendbranche	+
Producentenvertrouwen	-
Gemiddelde verkoopprijs nieuwbouwwoning	++

Toelichting: ++ = grote toename, + = toename, - = afname, -- = grote afname

De Nederlandse economie is open en daardoor is de conjunctuur van Nederland in hoge mate afhankelijk van de conjuncturele ontwikkeling van het buitenland.

- 2p 22 Heeft het buitenland in kwartaal 3 ten opzichte van kwartaal 2 per saldo een negatieve of positieve invloed gehad op de conjunctuur van Nederland in 2018? Motiveer je keuze.

- 2p **23** Noem twee conjunctuurindicatoren die een aanwijzing geven voor een mogelijke daling van de economische groei in het vierde kwartaal van 2018. Geef hiervoor een verklaring.

Economen Bootsman en Paridons vrezen voor de gevolgen van de onzekerheden in de Duitse economie. Ze discussiëren over toekomstige groeidata van de Nederlandse economie. Bootsman ziet de inflatie toenemen, en beweert daarover het volgende:

Bootsman: "Ondanks de laagconjunctuur is er een relatief hoge inflatie dankzij een wisselkoersverandering van de euro ten opzichte van de dollar."

Paridons: "Omdat het reële bbp van Duitsland in kwartaal 3 ten opzichte van kwartaal 2 met 0,1% is gekrompen – en ik denk dat deze ontwikkeling zich in Duitsland voortzet – kan de groei van de Nederlandse economie hiermee nog meer onder de trend komen."

- 2p **24** Leg uit hoe de wisselkoers van de euro is veranderd ten opzichte van de dollar waardoor er een relatief hoge inflatie is ontstaan.
- 2p **25** Verklaar de bewering van econoom Paridons.